

2. Франчук Г.М. Урбоекологія. К. : НАУ, 2003. 136 с.
3. Кучерявий В.П. Урбоекологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : «Новий Світ-2000». 460 с.

Юлія КОВАЛЬЧУК студент 3 курсу спеціальності 193
«Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник: **Кушнірук Тетяна Миколаївна**, к. с.-г. наук, доцент,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
кафедра «Садово-паркового господарства, геодезії та землеустрою»
м. Кам'янець-Подільський, Україна

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ ТА РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

В Україні є проблеми, обумовлені незадовільним станом атмосферного повітря в Україні, а саме: забруднення повітря та заміна його складу внаслідок промислових та інших викидів у атмосферу; скорочення розмаїття рослинного і тваринного світу та зміни в його генофонді; зменшення біологічної продуктивності ландшафтів; погіршення гігієнічних та санітарно-епідеміологічних умов життєдіяльності людини та інших живих організмів тощо. Причинами цих проблем є: недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок; відсутність санітарно-захисних зон між промисловими і житловими районами; експлуатація технічно застарілого автомобільного парку та використання неякісного автомобільного палива.[1]

З огляду на те що Україна є недостатньо забезпечена водними ресурсами, важливого значення має вирішення проблем, пов'язаних з використанням водних ресурсів, серед яких стратегічного значення набули проблеми водопостачання населення та якості питної води. Вони зумовлені нестабільним фінансуванням водогосподарських заходів і розвитку водогосподарського комплексу, негативним впливом діяльності потужних промислових і сільськогосподарських комплексів та іншими причинами.

Виявлено комплекс проблем, пов'язаних з екологічно небезпечним використанням земельних ресурсів, серед яких визначено низьку ефективність їх використання; погіршення якісних і кількісних характеристик; незадовільне використання осушених територій; посилення процесів ерозії ґрунтів; їх підвищену кислотність, недосконалість існуючих організаційно-правових форм господарювання; неврегульованість майнових відносин; недосконалість бюджетно-податкового регулювання; дефіцит інвестицій. Серед причин, що обумовили виникнення цих проблем, визначено: недосконалість існуючих організаційно-правових форм господарювання, неврегульованість правових відносин, дефіцит інвестицій та інші.[2]

Нами окреслено проблеми нераціонального використання мінерально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів (високі показники енерговитрат в собівартості продукції, погіршення гірничо-хімічних умови видобування, інші), що спричинено зростанням масштабів цих ресурсів в господарський обіг та їх обмеженою кількістю, недосконалим ціноутворенням, недосконалим державним регулюванням видобутку мінерально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів.

На основі застосування методик нормування показників та нечіткої логіки визначено регіони з відносно вищим рівнем екологічно безпечного природокористування, до яких віднесено Волинську, Івано-Франківську, Львівську, Рівненську, Чернівецьку та Чернігівську області. З найвищим рівнем екологічно безпечного природокористування (Закарпатська область), з низьким рівнем (Запорізькій, Київській, Кіровоградській, Херсонській, Черкаській областях). Лідерами антирейтингу є Дніпропетровська та Донецька області.

Екологічна ситуація в цих областях, а також у Херсонській області характеризується станом «небезпека».

Процеси управління екологічно безпечним природокористуванням потребують удосконалення, що обумовлено відсутністю інтеграції зусиль системи державного управління та громад в питаннях охорони довкілля, наявністю колізій з боку міністерств і відомств в питаннях формування і реалізації стратегії сталого розвитку та державної політики природокористування. Для виявлення загальних проблем, характерних для всіх регіонів в Україні, в сфері екологічної безпеки природокористування, проведено аналіз і оцінку на прикладі Рівненської області, де індекс екологічної безпеки природокористування є наближеним до середнього значення по країні загалом. Це дозволило визначити індикатори стану НПС в регіоні, що має бути покладено в основу розробки стратегічних напрямів забезпечення екологічної безпеки природокористування. [3]

Визначено основні елементи фінансового забезпечення управління процесами екологічно безпечним природокористуванням в регіоні: екологічний податок; грошові стягнення за шкоду; систему фінансування природоохоронних заходів; систему зборів за спеціальне використання природних ресурсів. Аналіз фінансового забезпечення природоохоронних заходів в Рівненській області дозволив виявити низку екологічних проблем, розв'язання яких потребує посиленої уваги з боку місцевих органів влади та залучення фінансових ресурсів. Проведене моделювання функціональної залежності плати за забруднення навколишнього природного середовища і динаміки її зміни від параметрів природокористування, дозволило визначити що існує тісна кореляційна залежність між вказаними показниками. Звернута увагу на необхідність розвитку системи екологічної статистики та моніторингу навколишнього природного середовища, у тому числі стану природокористування в регіоні.

Список використаних джерел

1. Будзяк О.С. Формування екологічно безпечного землекористування на

сільськогосподарських угіддях України. Збалансоване природокористування. 2016. № 3. С. 180-187.

2. Добряк Д.С. Проблеми сучасного землеустрою в Україні. Землевпорядний вісник. 2012. № 1. С. 30-35.

3. Третяк А.М., Третяк В.М., Грінь Д.С. Землеустрій в Україні: впорядкування землеволодінь і землекористувань та організація території сільськогосподарських підприємств: монографія. Херсон: 2016. 200 с.

Марина ЛЮБЧЕНКО, студентка 3 курсу спеціальності 193
«Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник : Заставна Наталія Феліксівна,
викладач комісії фахових землевпорядних дисциплін
Кам'янець-Подільського фахового коледжу, індустрії,
Бізнесу та інформаційних технологій,
м. Кам'янець-Подільський

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА. ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.

Земельні ресурси є невід'ємною частиною багатства народу. Саме земля, впродовж багатьох століть залишалася головним ресурсом держави, джерелом добробуту і процвітання. Інтенсивні темпи росту населення та викликана ними необхідність інтенсифікації сільськогосподарського виробництва потребують збільшення площі орних земель. Масштабне освоєння земельних територій, окрім позитивних наслідків, призводить до деградації земельних ресурсів. З кожним роком проблема деградації земельних ресурсів в Україні стає дедалі актуальнішою. Деградація земель означає зниження чи втрату біологічної та економічної продуктивності й складної структури ґрунтів орних земель, погіршення їхнього стану, складу, корисних властивостей і функцій та інших органічно пов'язаних із землею природних компонентів. У свою чергу, до деградованих земель належать: